

Anpassningar till AI-förordningen (SOU 2025:101)

Fi2025/01969

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker förslaget, men lämnar vissa synpunkter på avsnitt 12 avseende regulatoriska sandlådor för AI och testning under verkliga förhållanden.

Skatteverket lämnar även redaktionella synpunkter avseende 40 kap OSL som skickas separat.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Allmänt om inrättande och drift av regulatoriska sandlådor för AI (avsnitt 12.6.2)

I svaret på regeringsuppdraget att utreda förutsättningarna för en AI-verkstad för den offentliga förvaltningen (Svar på regeringsuppdraget att utreda förutsättningarna för en AI-verkstad för den offentliga förvaltningen, dnr SKV 8-8583-2026) skriver Försäkringskassan och Skatteverket att AI-verkstadens behov av en regulatorisk sandlåda enligt AI-förordningen behöver utredas vidare.

För att Försäkringskassan eller Skatteverket skulle få inrätta en sådan sandlåda själva hade det krävts att Försäkringskassan eller Skatteverket skulle vara en nationell behörig myndighet (varken Skatteverket eller Försäkringskassan föreslås av utredningen bli en nationell behörig myndighet). Om en vertikal sandlåda för AI-verkstaden skulle inrättas skulle den således inte kunna drivas av Försäkringskassan eller Skatteverket, utan av någon av de myndigheter som föreslås bli nationella behöriga myndigheter (en inrättande myndighet).

Det behöver utredas vidare ifall AI-verkstaden vid behov enbart tillhandahåller en teknisk infrastruktur till stöd för en beslutade sandlådeprojekt, eller medför att Skatteverket och Försäkringskassan behöver utses till behöriga myndigheter.

2.2 Fördjupad samverkan med myndigheter som avses i artikel 57.10 (avsnitt 12.6.8)

Skatteverket anser att, för det fall Skatteverket och/eller Försäkringskassan, inom ramen för en vertikal sandlåda för AI-verkstaden, eller ett projekt i en horisontell sandlåda som berör AI-verkstaden, behöver ha ett tydligare mandat att delta i samarbetet med den inrättande myndigheten, än vad som följer av 8 § förvaltningslagen.

2.3 Övriga frågor om regulatoriska sandlådor (avsnitt 12.6.13)

Bestämmelsen i artikel 59.1 h i AI-förordningen bör, enligt Skatteverkets mening, tolkas som *ett förbud att gallra* loggar så länge deltagande i sandlåda varar och inte som ett krav att gallra dem efter avslutat deltagande. Skatteverket tolkar detta som ett krav om den kortaste tiden som loggarna bör bevaras. Skatteverket delar dock utredningens slutats att det inte är nödvändigt att anpassa svensk rätt genom att införa bestämmelser om gallring i en kompletteringslag eller kompletteringsförordning. Skatteverket bedömning utgår emellertid från andra utgångspunkter än utredningens.

Specifikt för loggar som upprättas hos en svensk statlig myndighet, där de alltså utgör allmänna handlingar, är huvudregeln enligt svensk rätt att dessa inte får gallras om det inte finns beslut om det i lag, förordning eller föreskrift från Riksarkivet (14 § arkivförordning (1991:446)). Riksarkivet har utfärdat bestämmelser om gallring av loggar i flera föreskrifter (RA-FS 2021:3, RA-FS 2021:6 och RA-FS 2021:7). Det innebär att det redan finns stöd för gallring av loggar som uppstår i en myndighets regulatoriska sandlåda varför ytterligare reglering inte behövs. Det anstår myndigheten som upprätthåller sandlådan att, i sin tillämpning av gallringsmedgivandet, ta hänsyn till förbudet om en för tidig gallring av loggarna.

I de fall den tekniska infrastrukturen tillhandahålls av en privat aktör och om loggarna där inte skulle anses vara allmänna handlingar, blir begreppet gallring inte tillämpningsbart ur ett rättsligt perspektiv. Skatteverket föreslår i stället att använda begreppet radering i förhållande till aktörer som inte är offentliga. Radering av loggar över personuppgiftsbehandlingar efter avslutad sandlåda

borde i sådana situationer följa av dataskyddsbestämmelser, varför inte heller i dessa fall behövs kompletterande bestämmelser.

Skatteverket efterlyser därutöver en bedömning huruvida handlingar och uppgifter som utbytes mellan myndigheter och mellan myndigheter och privata aktörer inom ett sandlådeprojekt är att anse som expedierade från eller inkomna till de berörda myndigheterna, och därmed allmänna. Till denna bedömning bör även kopplas en analys av nuvarande svensk rätt, för att kartlägga om det finns stöd för de deltagande myndigheterna att gallra ev. expedierade eller inkomna handlingar i sandlådeprojektet när det är avslutat. Om det visar sig att det saknas tillämpningsbara gallringsbestämmelser menar Skatteverket att gallringen bör regleras genom föreskrifter från Riksarkivet och inte genom bestämmelser i den kompletterande lagen eller förordningen.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Förslaget innebär sannolikt en ökad administration för Skatteverket eftersom myndigheten förväntas tillhandahålla och stödja åtkomst till grunddomändata i en regulatorisk sandlåda. Eftersom antalet ansökningar att genomföra en regulatorisk sandlåda och tidsåtgången för dessa i dagsläget är svåra att uppskatta, går det inte att närmare specificera kostnaderna med anledning av förslaget.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm, och föredragits av IT-juristen Albert Efvergren och AI-strategen Andreas Lindqvist. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: tf överdirektör Veronica Eckeby, avdelningschefen Evelina Rautila Lindqvist, samt sektionschefen Rebecca Filis

Katrin Westling Palm